

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2013, č. j. 5 A 26/2012 - 127,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze usnesením ze dne 26. 2. 2013, č. j. 5 A 26/2012 - 127, zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 16. 11. 2010, č. j. 2828/10, č. j. 2836/10 a č. j. 2839/10, a ze dne 19. 11. 2010, č. j. 3002/10 a č. j. 3004/10, kterými byli žalobci k poskytnutí právních služeb určeni advokáti JUDr. Filip Horák, JUDr. Václav Junek, JUDr. Josef Šírek, JUDr. Jaromír Hájek a JUDr. Karel Attl.

V odůvodnění usnesení Městský soud v Praze uvedl, že usnesením ze dne 1. 11. 2011 neosvobodil žalobce od soudních poplatků; kasační stížnost proti tomuto usnesení zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 10. 2012. Soud poté žalobce usnesením ze dne 26. 11. 2012 vyzval k úhradě soudního poplatku za žalobu v celkové výši 15.000 Kč; toto usnesení posléze zrušil usnesením ze dne 4. 2. 2013 a nově vyzval žalobce k úhradě soudního poplatku ve výši 3.000 Kč. V mezidobí soud usnesením ze dne 4. 1. 2013 nevyhověl žádosti žalobce o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku. Na výzvu k zaplacení ze dne 4. 2. 2013, reagoval žalobce obdobnou žádostí o prodloužení lhůty k zaplacení o několik měsíců; o této žádosti soud samostatně nerozhodoval, neboť nepřináší nic nového

oproti žádosti předchozí. Jelikož žalobce nezaplatil soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, který je nutný pro další vedení řízení, soud řízení zastavil podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 47 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.").

V kasační stížnosti proti tomuto usnesení žalobce (dále jen „stěžovatel") namítal, že mu soud k zaplacení soudního poplatku poskytl nepřiměřenou lhůtu. Soud měl na stěžovatele nahlížet jako na osobu, která nemá dostatek prostředků, a dbát toho, že vyžaduje poplatek od osoby v hmotné nouzi. Stěžovatel podotkl, že v jiných rozhodnutích soud nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a za návrh na zahájení řízení. Soud podle stěžovatele dostatečně nezdůvodnil délku a přiměřenost lhůty k zaplacení soudního poplatku. Skutečnost, že stěžovatel neuhradil soudní poplatek na počátku řízení, není relevantní, neboť bylo možné očekávat, že osoba s nedostatkem prostředků požádá o osvobození od soudního poplatku. Úsudek o zneužití soudní obrany označil stěžovatel za absurdní; soud ani nevysvětlil, v čem spočívá samoúčelný charakter sporu. Stěžovatel zdůraznil, že předmětem kasační stížnosti proti rozhodnutí o zastavení řízení může být správnost předchozích procesních rozhodnutí, a proto by měl Nejvyšší správní soud posoudit také usnesení na č. l. 112, 117 a 120. Navrhl proto zrušení napadeného usnesení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury *„[v] řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí."* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz). Ze stejného důvodu nelze trvat ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle kterého *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že předmětem tohoto soudního řízení je toliko přezkoumání usnesení o zastavení řízení, nikoliv přezkoumání předchozího usnesení ze dne 10. 5. 2012, č. j. 5 A 26/2012 - 94, kterým soud stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků. Kasační stížnost stěžovatele proti zmíněnému usnesení ze dne 10. 5. 2012 byla projednána v jiném řízení a pravomocně zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2012, č. j. 2 As 101/2012 - 10, kterým je Nejvyšší správní soud v řízení o této kasační stížnosti vázán. K námitkám stěžovatele zpochybňujícím usnesení o neosvobození od soudního poplatku proto Nejvyšší správní soud nepřihlížel.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen*.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 26. 11. 2012, č. j. 5 A 26/2012 - 112, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 15.000 Kč a stanovil mu k tomu lhůtu sedmi dnů. Usnesením ze dne 4. 2. 2013, č. j. 5 A 26/2012 - 120, soud zmíněné usnesení zrušil a vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku ve výši 3.000 Kč ve lhůtě sedmi dnů od doručení usnesení. Stěžovatel v této lhůtě, ani později soudní poplatek nezaplatil, ačkoliv byl řádně poučen o následcích nezaplacení poplatku. Stěžovatel tedy navzdory poučení nesplnil poplatkovou povinnost, což vedlo Městský soud v Praze k vydání rozhodnutí o zastavení řízení.

Lhůtu k zaplacení soudního poplatku, kterou Městský soud v Praze stanovil v délce sedmi dnů, považuje Nejvyšší správní soud za přiměřenou; ostatně sám Nejvyšší správní soud stanovuje v případě stěžovatele i kratší lhůty k zaplacení soudního poplatku (např. pět dnů). Nejvyšší správní soud připomíná, že se jedná o lhůtu dodatečnou - náhradní, neboť poplatek za žalobu je splatný dnem jejího podání, a stěžovatel byl tedy povinen kolkové známky v příslušné výši vylepit na podanou žalobu. Pokud tak neučinil, nepostupoval v souladu se zákonem. V takovém případě je soud povinen účastníka řízení vyzvat ke splnění povinnosti a účastník má možnost napravit své opomenutí a dodatečně soudní poplatek zaplatit v soudem stanovené lhůtě (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 2 As 135/2012 - 8, www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 16. 10. 2007, č. j. 2 As 34/2007 - 74, shledal Nejvyšší správní soud dostatečnou i lhůtu v délce tří dnů.

Při stanovení lhůty k zaplacení soudního poplatku není soud povinen přihlížet k majetkovým poměrům účastníka řízení, neboť tyto poměry zásadně hodnotí pouze ve vztahu k případné žádosti o osvobození od soudních poplatků. Délku lhůty přitom soud nemusí podrobněji zdůvodňovat; postačí, jestliže stanoví lhůtu přiměřenou.

Pokud stěžovatel uvádí, že Městský soud v Praze v jiných rozhodnutích nerozlišuje mezi poplatkem za úkon a poplatkem za návrh na zahájení řízení, nelze než uvést, že předmětem přezkumu v rámci řízení o kasační stížnosti nebyla tato „jiná rozhodnutí“, nýbrž toliko shora označené napadené usnesení, z něhož je patrno, že Městský soud v Praze poplatkovou povinnost v dané věci spojuje s návrhem na zahájení řízení.

K procesním usnesením, která předcházela vydání usnesení o zastavení řízení, Nejvyšší správní soud podotýká, že v nich neshledal žádné pochybení, které by mohlo mít vliv na zákonnost napadeného usnesení. Výše soudního poplatku, k jehož úhradě Městský soud v Praze stěžovatele vyzval, nemůže nijak ovlivnit správnost usnesení o zastavení řízení. To platí tím spíše za situace, kdy Městský soud v Praze postupoval ve prospěch

stěžovatele a původně předepsaný poplatek ve výši 15.000 Kč snížil na 3.000 Kč, přičemž poskytl stěžovateli novou sedmidenní lhůtu k jeho zaplacení.

Nejvyšší správní soud dodává, že podle čl. 36 odst. 4 Listiny základních práv a svobod *podmínky a podrobnosti práva na soudní a jinou právní ochranu upravuje zákon*. Jednou z těchto podmínek je i zaplacení soudního poplatku v případě, kdy je poplatková povinnost dána zákonem. Zákonný požadavek zaplacení soudního poplatku nemůže být proto považován za porušení práva na přístup k soudu, resp. práva na spravedlivý proces. Obdobně vnímá soudní poplatky rovněž Ústavní soud, který je řadí mezi podmínky realizace práva na soudní ochranu. V nálezu ze dne 3. 8. 1999, sp. zn. IV. ÚS 162/99, Ústavní soud uvedl, že *„úprava poplatkové povinnosti či osvobození od ní provedená zákonem České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, představuje jeden ze základních momentů podmiňujících právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Stanovil-li totiž zákon i v tomto směru pevná pravidla umožňující přístup k soudu také splněním v něm obsažených podmínek, potom tyto podmínky musí respektovat nejen ten, kdo se dovolává práva na soudní ochranu, ale také stát prostřednictvím orgánu soudní moci.“*

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a navzdory poučení o možnosti zastavení řízení této výzvě nevyhověl. Proto Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, jestliže řízení o žalobě podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

Nejvyšší správní soud nezjistil namítanou nezákonnost, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2013, č. j. 5 A 26/2012 - 127, podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. dubna 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu